

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS
OF MOLDOVA

MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfatul Țării, 16

Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442
E-mail: cpdom@mdl.md

29 octombrie 2013 nr. 06-2/63

la nr. _____ din _____

Dnei Viorica DOBÎNDĂ
Director al Liceului profesional nr. 1

A V I Z

în temeiul art. 27 alin. (1) al Legii cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997

În conformitate cu prevederile art. art. 1, 2 al Legii Republicii Moldova cu privire la avocații parlamentari nr.1349-XIII din 17 octombrie 1997, activitatea avocatului parlamentar este menită să asigure garantarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale omului de către autoritățile publice centrale și locale, instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociațiile obștești și persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile; avocații parlamentari contribuie la apărarea drepturilor omului prin prevenirea încălcării acestora și repunerea în drepturi a omului, la perfecționarea legislației ce ține de domeniul apărării drepturilor omului, la instruirea juridică a populației prin aplicarea procedurilor menționate în prezenta lege.

În secretariatul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova a fost înregistrată petiție cet. [REDACTED], domiciliată în localitatea Rîșcova, raionul Criuleni.

Cet. [REDACTED] este tutore al copilului orfan [REDACTED] pe care-l crește și educă din anul 2000. Pe lângă faptul că minora este un copil orfan ce a fost abandonat într-o instituție rezidențială, aceasta este încadrată și în gr. I de invaliditate.

Nefiind indiferentă de soarta acestui copil, cet. [REDACTED] a dorit să înmatriculeze copilul tutelat la studii post-gimnaziale și au decis împreună că minora va studia în cadrul Liceului profesional nr. 2 din Chișinău unde a și fost admisă în anul de studii 2012-2013.

După cum este menționat în conținutul adresării, din cauza disabilității minora [REDACTED] a fost abuzată fizic și verbal de colegi, cadre didactice și administrația liceului în cadrul instituției de învățământ. Pentru a proteja copilul cet. [REDACTED] a purtat mai multe discuții cu colegii [REDACTED], cu administrația instituției de învățământ și s-a adresat cu petiții și în adresa Ministerului Educației, iar la data de 02 septembrie 2013 prezentându-se la Liceul profesional nr. 1 unde studia [REDACTED] cet. [REDACTED] a fost înștiințată că minora

nominalizată a fost exmatriculată. Exmatricularea elevei fiind bazată pe prevederile art. 45 și 58 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea liceelor profesionale.

Examinând materialele acumulate în cadrul examinării respectivei adresări avocatul parlamentar a identificat unele lacune admise de administrație instituției de învățământ.

Odată cu aderarea Republicii Moldova la prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite privind protecția drepturilor copilului, statul nostru s-a angajat plenar să respecte normele acestui act internațional, să protejeze copiii de orice gen de discriminare, să le asigure o bună securitate socială și condiții pentru dezvoltare intelectuală și fizică cât mai completă.

Principiul prevăzut în art. 19 al Convenției garantează protejarea copiilor față de abuzuri și neglijare.

Constituție Republicii Moldova garantează tuturor în art. 35 dreptul la învățatură. Învățământul constituie un sistem unitar realizat într-o diversitate de structuri, forme, conținuturi, tehnologii educaționale. Politica educațională a statului se întemeiază pe principiile umanitarizării, accesibilității, adaptivității, creativității și diversității. Obiectivul educațional major al școlii constă în dezvoltarea liberă, armonioasă a omului și formarea personalității creative, care se poate adopta la condițiile în schimbare ale vieții.

Reieșind din prevederile Legii cu privire la învățământ nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 „Învățământul urmărește: dezvoltarea personalității copilului, a capacităților și a aptitudinilor lui spirituale și fizice la nivelul potențialului său maxim; cultivarea respectului pentru drepturile și libertățile omului, indiferent de apartenența lui etnică, de proveniența socială și atitudinea față de religie - principii consemnate în Cartea Națiunilor Unite; pregătirea copilului pentru a-și asuma responsabilitățile vieții într-o societate liberă, în spiritul înțelegerii, păcii, toleranței, egalității între sexe și prieteniei între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase; etc.”

La data de 30 martie 2012 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Această lege reglementează drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea incluziunii sociale a acestora, garantării posibilității participării lor în toate domeniile vieții fără discriminare, la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății, având ca bază respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Măsurile prevăzute de prezenta lege conduc la realizarea mai multor obiective printre care și crearea și asigurarea condițiilor adecvate de educație, instruire și pregătire profesională a persoanelor cu dizabilități; evitarea sau eliminarea oricăror forme de discriminare a persoanelor cu dizabilități.

În articolul 27 din Legea amintită este prevăzut că persoanele cu dizabilități au acces liber la sistemul educațional de toate nivelele în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni. Dreptul la educație nu poate fi îngrădit pe motivul dificultăților de învățare sau al altor dificultăți cauzate de anumite dizabilități. Statul, prin intermediul autorităților și instituțiilor responsabile, garantează persoanelor cu dizabilități condițiile necesare pentru educație, instruire, pregătirea profesională,

formarea vocațională și formarea continuă, pe tot parcursul vieții, fără discriminare și în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni. Statul, prin intermediul Ministerului Educației și altor autorități publice centrale și locale competente, asigură accesul persoanelor cu dizabilități la educația preșcolară, școlară și extrașcolară pentru a obține studii medii generale, studii medii de specialitate și studii superioare adaptate necesităților individuale, în conformitate cu programul individual de reabilitare și incluziune socială. Ministerul Educației și instituțiile de învățământ, împreună cu reprezentanții asociațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități, stabilesc, anual, facilități pentru instruirea persoanelor cu dizabilități.

În articolul 29 se menționează că persoanele cu dizabilități urmează studiile generale, studiile medii de specialitate și studiile superioare în instituții de învățământ în modul stabilit de Guvern. În vederea asigurării accesului copiilor cu dizabilități la serviciile educaționale, aceștia sînt asigurați, în caz de necesitate, cu cadre didactice de sprijin/asistenți personali/alte servicii de suport și/sau cu adaptare rezonabilă.

Conținutul art. 32 statuează că pregătirea profesională și ridicarea nivelului profesional al persoanelor cu dizabilități se face în instituții de învățământ, în întreprinderi specializate și la locurile de muncă protejate, conform programului individual de reabilitare și incluziune socială.

Pregătirea profesională, ridicarea nivelului profesional și instruirea persoanelor cu dizabilități se realizează sub diferite forme, inclusiv învățământ de zi, învățământ seral, învățământ cu frecvență redusă, învățământ la distanță, învățare individuală, învățare în cadrul grupurilor, în clase speciale și conform planurilor de învățământ individuale, inclusiv instruirea la domiciliu sau în cadrul programelor de educație nonformală. Statul, prin intermediul Ministerului Educației, altor autorități publice centrale și locale. Ministerul Educației elaborează și aprobă programe-cadru individuale de educare și instruire a persoanelor cu dizabilități.

Astfel, în condițiile în care administrația Liceului profesional nr. 1 a admis la studii eleva [REDACTED] care este un copil cu nevoi speciale, fapt despre care se cunoștea, cu acest copil urma să se lucreze într-un mod specific particularităților și necesităților acestui copil.

De asemenea, evaluarea cunoștințelor acestui copil urmau să se efectueze în conformitate cu Concepția evaluării rezultatelor școlare care reprezintă un sistem de ide, principii și demersuri metodologice cu privirea la organizarea și desfășurarea evaluării rezultatelor școlare.

Totodată, în condițiile art. 47 din Legea învățământului nr. 547 din 21 iulie 1997 instituțiile de învățământ preuniversitar funcționează în conformitate cu prevederile legii prenotate și poartă răspundere de realizarea standardelor educaționale de stat, de apărarea drepturilor copiilor și personalului, precum și de ocrotirea vieții și sănătății elevilor. Instituția de învățământ preuniversitar are următoarele competente: determină tehnologiile educaționale adecvate; stabilește modalitățile de evacuare și control al procesului de învățământ; etc.

Instituțiile de învățământ preuniversitar sînt conduse de directori, care își exercită funcțiile de conducere în comun cu consiliul profesoral și consiliul de administrație.

În baza celor invocate, călăuzindu-mă de prevederile art. 1, 2, 15, 27, 32 a Legii Republicii Moldova nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997 cu privire la avocații parlamentari,-

RECOMAND:

1. Repunerea în drepturi a copilului [REDACTED] prin restabilirea elevei la studii;
2. Elaborarea unui plan individualizat în condițiile prevederilor Legii privind incluziunea persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30 martie 2012 și oferirea suportului necesar minorei pentru realizarea obiectivelor educaționale;
3. Neadmiterea cazurilor similare și adoptarea deciziilor ținând cont de interesul superior al copilului.

Asupra rezultatelor examinării prezentului aviz, solicităm respectuos să informați avocatul parlamentar în termen de *o lună*, potrivit prevederilor art. 27 alin (2) a Legii sus amintite.

Cu respect,

Tamara PLĂMĂDEALĂ
Avocat parlamentar pentru protecția drepturilor copilului